

POLICY BRIEF

Aprenent de les persones innovadores en matèria d'habitatge: Com donar suport a solucions constructives d'habitatge per a la integració de les persones migrants?

RECOMANACIONS

- La innovació en matèria d'habitatge per a la integració és específica per a cada context i respon a les necessitats del grup destinatari, **no** és una política “de talla única”.
- Connectar l'habitatge amb la integració en el mercat laboral promou **solucions sostenibles** i condueix a una millor integració.
- La planificació en matèria d'habitatge hauria d'incloure **accions i activitats addicionals** per a la integració, amb la finalitat de facilitar la cohesió social a nivell de barri. Haurien d'aprofitar-se **els socis estratègics i les xarxes locals** per a aconseguir aquest objectiu.
- **Els habitatges mixtos** que reuneixen diferents grups d'edat, nacionalitats i entorns socioeconòmics tenen un gran potencial per a la integració
- Es recomana un **model de governança que permeti les persones residents participar** en la presa de decisions (governança col·laborativa i participativa) per crear interaccions socials.
- Dissenyar un **model de negoci social** per al projecte que pugui tant comptar amb finançament públic com generar els seus propis ingressos per garantir la sostenibilitat financera a llarg termini
- **La col·laboració** entre organitzacions governamentals i no governamentals i el compromís amb les comunitats locals són essencials per superar els reptes

Des de 2015, la migració forçosa ha estat en primera línia de la política de la UE. L'acolliment i la consegüent integració de les persones que van arribar en 2015 i 2016, així com de les quals continuen arribant fins l'actualitat, plantegen reptes tant a les administracions com a la societat civil i als migrants. De fet, aquestes persones continuen lluitant per integrar-se en les comunitats locals i en la vida econòmica i social dels països en els quals resideixen, malgrat les decisions polítiques i els programes d'integració a tal fi. En aquest procés hem identificat el paper clau d'individus i organitzacions amb una visió d'innovació per a l'habitatge i la integració.

Dins del projecte MERGING, analitzem les polítiques d'acolliment i integració de migrants a Espanya, França, Itàlia i Suècia a nivell nacional, regional i local. En molts casos, els governs locals no tenen ni veu ni vot sobre el nombre de sol·licitants d'asil i refugiats als quals han de proporcionar allotjament i, en tots els casos d'Europa, els municipis tampoc tenen potestat en les polítiques d'asil en general. Així doncs, a més de ser actors que supleixen la manca de polítiques públiques a nivell nacional, les ciutats identifiquen funcions més àmplies per a si mateixes i s'organitzen horitzontalment en xarxa per abordar qüestions que afecten les persones refugiades i que transcendeixen l'acció dels governs nacionals (Doomernik i Ardon, 2018).

Aproximant el focus als processos que operen a nivell local, per aquest policy brief hem identificat i entrevistat tres

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation program under grant agreement N° 101004535

actors que treballen intensament per aportar innovació i induir el canvi en relació amb l'habitatge per a persones migrants i refugiades. Els nostres tres innovadors/as procedeixen de les tres ciutats en les quals es duran a terme els projectes pilot de MERGING: Göteborg (Suècia), Lió (França) i València (Espanya).

Tinna Harling és arquitecta, directora de projectes de l'ONG *Egnahemsfabriken* (<https://tjorn.egnahemsfabriken.se>) i coordinadora de la conferència bianual per a la construcció social (<https://socialbyggande.se>). Resideix en l'oest de Suècia i *Egnahemsfabriken* participa en el projecte pilot de Göteborg, que consistirà en cases-vaixell.

Mario Jordá Vidal, és Sots-director d'Integració Social de l'Entitat Valenciana d'Habitatge i Sòl (EVHA- l'empresa pública gestora d'habitatges públics de la Comunitat Valenciana, vinculada a la Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica). Ha col·laborat amb MERGING en el pilot de València juntament amb Pura Peris- García, que és Directora General d'Emergència Habitacional, Funció Social de l'Habitatge i Observatori de l'Hàbitat i la Segregació Urbana, organisme integrat en la Vicepresidència Segona i Conselleria d'Habitatge i Arquitectura Bioclimàtica. Peris-García ha fet possible la dotació de 8 habitatges i un local a peu de carrer per al projecte pilot a València. Aquest últim servirà per a la creació d'un espai de dinamització comunitària. Tots els habitatges estan situats a la mateixa àrea de la Ciutat Vella de València i ja han sigut renovats, però encara falta moblar-los.

Finalment, **Marion Veziant-Rolland**, directora de l'associació Le Foyer Notre-Dame Des Sans-Abri (<https://www.fnds.org>), una de les principals ONG que treballen amb persones sense llar a la regió del Roine i a Lió.

Innovació en polítiques públiques d'habitatge i integració

Definir la innovació i l'èxit en polítiques públiques d'habitatge i integració és molt complex i multidimensional. La innovació de polítiques públiques es defineix "com la formulació, realització i difusió de noves comprensions dels problemes, noves visions polítiques i estratègies per a resoldre'ls." (Sørensen & Waldorff's, 2014:3). Les avaluacions de l'èxit de les polítiques públiques consideren factors com la definició del problema, la selecció de les eines, l'accés als recursos

o l'acompliment dels actors involucrats en el procés d'implementació de les polítiques (Howlett, 2018; McConnell, 2010). L'èxit dels programes rau en triar eines que repercutisquen en els problemes que se suposa que han d'abordar i que, per tant, produïsquen resultats socials valuosos. En el nostre cas, l'habitatge, que facilita i permet la cohesió i la integració social.

La consecució de legitimitat d'una política pública depèn d'en quina mesura tant els resultats socials de la seua implementació com la forma en què s'aconsegueixen són considerats apropiats per les persones responsables polítiques, per les executores de les polítiques públiques i pel conjunt de la població. Per mantindre l'èxit al llarg del temps és necessari que les principals parts implicades en el procés mantinguen coalicions per difondre de manera persuasiva l'èxit de la política i influir en les percepcions de les elits i la ciutadania sobre la intenció i els resultats de la política pública.

La zona de Ringön on atracarà la casa flotant a Göteborg, Suècia. ©UGOT, 2022

Les tres persones entrevistades, encara que procedeixen de contextos i posicions diferents, van posar l'accent al fet que la innovació ve de la mà de l'experimentació, la flexibilitat i una visió que va més enllà de l'habitatge. Com va esmentar Marion, "innovar és abordar les necessitats insatisfetes d'un grup més ampli, al mateix temps que s'atenen els problemes específics que afecten grups més xicotets, experimentant amb mètodes organitzatius o pràctiques alternatives per a ser més pertinents en la manera de gestionar les nostres activitats". Tinna va posar l'accent en la visió de "construir cases que la gent necessita i al mateix temps aprendre a conèixer-se, aprendre l'idioma i aprendre a construir". Segons Mario "una innovació fonamental ha sigut introduir processos d'escolta i participació tant en la gestió dels

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation program under grant agreement N° 101004535

habitatges públics com en el tracte amb les persones que viuen en eixos habitatges. "Cal escoltar a la gent!"

implantació d'una conselleria específica d'Habitatge. També va esmentar una sèrie de canvis normatius que els ajuden a fixar-se més en les persones i més enllà dels habitatges.

Reptes per aconseguir un habitatge innovador

1. Cost i finançament

Totes les persones entrevistades van esmentar el problema del cost de l'habitatge. Tinna va especificar que a Suècia el cost és tan elevat i el procés de construcció tan especialitzat que exclou a moltes persones de l'accés a l'habitatge. Això també és un obstacle per continuar avançant en solucions alternatives com la construcció social. Com també va esmentar Marion en relació amb el cas francès, "és difícil trobar finançament per a la innovació, tant en relació amb la inversió com, més encara, amb el funcionament, l'especificitat i el caràcter temporal d'un projecte pilot susciten menys suport per part dels finançadors que els projectes a gran escala o a llarg termini".

2. Barreres jurídiques i polítiques

Encara que el dret a l'habitatge està reconegut en els tres països, no sempre existeixen polítiques i pràctiques concretes que faciliten l'accés a l'habitatge. Sobretot, quan es tracta d'idees innovadores que podrien proposar habitatges per a la innovació. Com diu Marion, "experimentar requereix comprendre als finançadors, el seu marge de maniobra, i ser capaç de discutir amb ells, a més d'haver establert una relació de confiança amb ells". Una vegada que la innovació té èxit, queda la dificultat de portar-la al "dret comú" i a un finançament sostenible". Mario posa sobre la taula el tema de l'estructura i la normativa i explica com s'aborda millor el dret a l'habitatge a València des de 2019 amb la

La parcel·la on es construiran les *tiny houses* a Lió, França.
©Quatorze, 2022

3. Context local i segregació

La segregació és un problema molt important a Göteborg i afecta a la possibilitat que les persones migrants s'integren a la ciutat. En general, els projectes d'allotjament per a persones migrades i refugiades han provocat molta resistència local (Grange & Björling, 2020). Es tracta d'un fenomen bastant universal, com va esmentar Marion: "la reacció dels residents locals davant la instal·lació d'una activitat d'allotjament per a persones en situació precària, siga com siga, rares vegades és positiva. Per tant, és important estar preparat per afrontar manifestacions d'hostilitat i educar a la gent perquè obriga la ment i transforme aquesta hostilitat en una cosa constructiva per tothom."

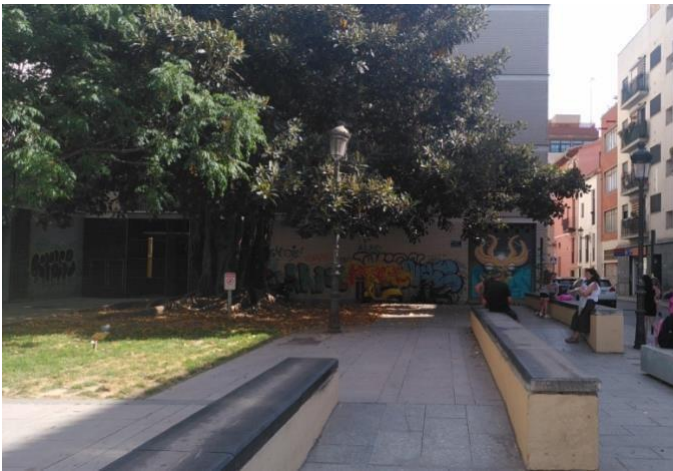
Sovint, com en el cas de València, hi ha hagut polítiques anteriors que han donat lloc a guetos. Mario va explicar detalladament com l'administració està tractant d'invertir els efectes negatius de les polítiques a llarg termini del passat que van empenyar a les persones vulnerables als marges i les estratègies per evitar tornar a les polítiques que indueixen als guetos.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation program under grant agreement N° 101004535

Sinergies i col·laboracions per a impulsar visions innovadores de l'habitatge i la integració

Tant el nostre treball empíric en MERGING fins al moment com les tres entrevistes assenyalen el paper absolutament essencial de les *col·laboracions i sinergies* per aconseguir la innovació per a l'habitatge i la integració.

La zona on se situarà el pilot a València, Espanya.
©UVEG, 2022

Tinna descriu la seua estratègia per crear sinergies entorn de les mateixes necessitats. "Hi ha una necessitat urgent de cases assequibles i sostenibles i també molta gent que somia amb construir la seua pròpia casa". Això els va portar en *Egnahemsfabriken* a dissenyar diferents formacions en relació amb la construcció de cases. L'educació es converteix així en un instrument per ampliar les xarxes i donar o millorar la capacitat.

Marion parla de la complementarietat d'habilitats entre els socis. Prenent l'exemple de MERGING, descriu com la investigació, la gestió i el suport públic han sigut actius complementaris posats damunt la taula per part de diferents socis. També subratlla la necessitat de comptar amb el suport local de l'ajuntament, sobretot a l'hora d'obtenir permisos de construcció i facilitar la mediació amb les persones residents al districte. "Els serveis estatals són un soci essencial per orientar a la gent en el sistema". Finalment, però no per això menys important, subratlla la necessitat de suport financer tant públic com privat per a projectes pilot innovadors.

Mario va parlar llargament sobre la col·laboració entre els municipis, la regió i les ONG locals i les organitzacions de la societat civil. Especialment en casos d'emergència de persones sense llar, com un desallotjament sobtat, una inundació, un incendi o qualsevol situació que deixi a la gent sense habitatge. La col·laboració entre aquestes entitats proporciona solucions ràpides i eficaces. Així mateix, en situacions de sensellarisme de llarga durada, les ONG i les organitzacions de la societat civil poden oferir solucions transitòries fins que l'Estat pugui oferir habitatge.

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation program under grant agreement N° 101004535

Sobre MERGING

MERGING és un estudi interdisciplinari internacional sobre la integració i inclusió social de les persones migrants a través d'iniciatives participatives en matèria d'habitatge a Espanya, França, Itàlia i Suècia. MERGING revisa els coneixements existents, les polítiques d'integració i les iniciatives a les quals l'habitatge ocupa un lloc central. Proporciona recomanacions fonamentades amb l'objectiu de facilitar l'elaboració de polítiques públiques i les pràctiques innovadores per a la integració de les persones migrants a Europa, entre altres. A més, el projecte aspira a estudiar la viabilitat dels habitatges participatius per a persones migrants mitjançant l'articulació de projectes pilot d'habitatge a fi d'implementar-los i avaluar-los en 3 països europeus (Espanya, França i Suècia).

MERGING se centra en les polítiques públiques i pràctiques relacionades amb una part específica de la població migrant: les persones refugiades i beneficiàries de protecció internacional, protecció subsidiària i protecció per motius humanitaris.

Aquest *policy brief* parteix de l'anàlisi d'accions d'èxit en matèria d'habitatge i persones migrants i refugiades en diferents contextos locals d'Europa. Es basa en estudis sobre exemples d'iniciatives participatives d'habitatge a França, Itàlia, Espanya i Suècia, entrevistes qualitatives amb les parts interessades, anàlisi de polítiques públiques, revisió bibliogràfica i anàlisi d'altres documents rellevants per al cas.

Més informació: www.merging-housing-project.eu

Contacte

Olga Stepanova

Investigadora, School of Global Studies, University of Gothenburg olga.stepanova@globalstudies.gu.se

Alexandra Bousiou

Investigadora, Centre for Global Migration, University of Gothenburg alexandra.bousiou@gu.se

Aquest document reflecteix únicament l'opinió de l'autor i la Comissió no és responsable de l'ús que pugui fer-se d'ell. de la informació que conté.

Referencias

Doomernik, J., & Ardon, D. (2018). The city as an agent of refugee integration. *Urban Planning*, 3(4), 91–100. <https://doi.org/10.17645/up.v3i4.1646>

Grange, K., & Björling, N. (2020). *Migrationens ojämna geografi Bosättningslagen ur ett rättviseperspektiv*.

Howlett, M. (2018). Moving policy implementation theory forward: A multiple streams/critical juncture approach. *Public Policy and Administration*, 1–26.

McConnell, A. (2010). Policy success, policy failure and grey areas in-between. *Journal of Public Policy*, 30(3), 345–362

Sørensen, E., & Waldorff, S. B. (2014). Collaborative policy innovation: Problems and potential. *The Innovation Journal*, 19(3), 1.